

# CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

PRIM-REDACTOR: ION N. CESARESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

## ABONAMENTUL

Pe an, în România . . . . .	30 lei
6 luni . . . . .	16 „
3 luni . . . . .	8 „
Stăinătate: 40 lei pe an, 20	6 luni

*Apare de două ori pe săptămână  
sub direcțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

Redacția & Administrația  
București, CALEA RAHOVEI—5  
Lângă Palatul Justiției  
**TELEFON № 1698**

## S U M A R

**O anomalie.**—Organizația actuală a justiției militare, constituită o anomalie în statele constituționale, de d-l Vasile Toncescu :

### JURISPRUDENȚĂ ;

Inalta Curte de casație s. I: *D-r Ianotă cu Elena Anastase Simu*;  
Idem s. II: *Basile Mareș ș. a. cu Gr. G. Tocilescu ș. a.* ;  
Idem s. III: *G. G. Stănescu cu Firma Frați Stănescu* ;  
Idem. *Ministerul de finanțe cu Fani Keilhauer* ;  
Tribunalul Ilfov secția de Notariat: *Societ. Română-Americană cu Sevasta Arion* ;  
Comisiunea de apel a recensămîntului general a jud. Ilfov: *Vintilă C. A. Rosetti cere a fi scutit de impozitul personal* ;  
Tribunalul civil din Tulusa: *Subrogația convențională, cu o Notă.*

## O A N O M A L I E

**Organizația actuală a justiției militare, constituită o anomalie în statele constituționale**

Din Franța ne-a venit o veste bună. Noul ministru Clemenceau, avînd la departamentul războiului pe d. general Picquart, a înscris în programul său desființarea actualelor consilii de război și ale celor-l'alte tribunale militare. Proiectul guvernului francez tinde la înlocuirea lor cu niște tribunale pur disciplinare, cari să judece abaterile militarilor numai de la reglementele speciale, delictelor de drept comun dându-se în judecata tribunalelor ordinare. Acest proiect are desigur aprobarea tuturilor oamenilor de legi și va fi primit cu entuziasm.

Organizația justiției la noi, ca și în Franța și ca în toate țările unde a fost copiată după sistemul francez, pe lângă că are multe lipsuri, nici nu corespunde cu actuala organizație a statelor și cu gradul de cultură al popoarelor, cum de alt-fel este și natural ca un produs din primii ani ai secolului al 19 să trebuiască a fi modificat și chiar transformat, pentru a mai putea fi util la începutul secolului 20.

Dar din toate relele de cari suferă societatea din cauza actualei organizări a justiției, cel mai mare este de sigur neîncrederea aproape generală ce se manifestă de la un timp în mod sgomotos în justiția militară, chemată conform legilor de competență să judece toate delictelor de

drept comun atunci când sunt comise de militari. Este de ajuns să amintesc campania dusă în afacerea Dreyfus, care a sguđuit nu numai Franța, dar toate centrele civilizate din cele cinci continente și al cărei sfârșit a încoronat cu deplin succes acuzațiile ce se aduceau justiției militare, făcînd ca dreptatea să triumfe.

Nu însă de modul poate cam prea zelos, cum judecă une ori consiliile de război și cele-l'alte tribunale militare, ne vom ocupa în acest articol. Am amintit una din cele mai mari erori judiciare ale secolului trecut numai pentru a întări cu un argument de utilitate socială, pe cele pur teoretice pe baza cărora voim să dovedim că tribunalele militare ast-fel cum sunt organizate asta-zî constituie o anomalie în statele constituționale și că trebuiesc transformate în tribunale pur disciplinare.

Conform regulilor de competență actualmente în vigoare, toți cetățenii aflați sub drapel sunt judecați de tribunalele militare, chiar când comit delictelor de drept comun; O singură excepție este: atunci când sunt complici nemilitari, judecă tribunalele civile pe toți codelicuenți. Această excepție însă nu înseamna nimic, mai ales față de cele-l'alte excepții în sens invers cari întind competența în caz de declarare a stărei de asediū sau în caz de război.

Din ce cauză s'au dat în judecarea unor tribunale speciale, delictelor comise de o categorie anumită de cetățeni? Care este fundamentul științific al acestor legi?

Competința generală a tribunalelor militare nu are și nici nu poate avea o bază științifică, ea nu se poate explica de cât prin starea Franței în timpul consulatului când s'au elaborat legile penale. Înainte de revoluția franceză, nu se putea vorbi de separația puterilor în stat, de egalitate, deci de o justiție egală pentru toți. Atunci erau în vigoare clasele, existau privilegiile, unii erau judecați într'un fel, alții într'alt fel, după rangul ce ocupau în societate, după clasa careia aparțineau; adică după cum erau clerici, nobili, militari, burghezi sau coloni (supușii pămîntului).

Revoluția franceză a pus capăt acestei situațiuni și a întocmit un pact social, o constituție care este dominată de marele principiu al egalității și al separațiunei puterilor în stat.

Atunci când s'au ivit germenii acestor principii, când s'au popularizat până au devenit axiome și au fost înscrise în legi, țara la sânul căreia au fost hranite, era centrul de activitate al celui mai mare geniū militar, care a luat parte cu spiritul său vast la toate marile reforme ce s'au făcut în timpul său.

Lui Napoleon și mareii influențe ce exercita o armată condusă de un asemenea general, cred că se datorește înființarea acestei justiții militare cu competența largă, violându-se principiul separațiunei puterilor în stat și al egalității.

Prin faptul că armata a avut și va avea o influență hotăritoare în viața statelor, se explică menținerea până azi a acestei anomalii.

Pentru siguranța societății, a persoanei și averii membrilor ei, s'a prevăzut în legile penale pedepse pentru cei ce comit fapte considerate contrare siguranței.

Autorii unor asemenea fapte, pe baza principiu-lui de egalitate trebuiesc judecați în același fel, de aceiași judecători, cu aceleași forme, aplicându-se aceleași pedepse. Pentru judecarea autorilor unor asemenea fapte s'au înființat Curțile cu jurați și tribunalele corecționale, cari au o competență generală în privința persoanelor, minus militarii.

Statul pentru îndeplinirea tuturilor datoriiilor ce are către cetățenii săi, are nevoie și se servește de o mulțime de categorii de slujitori ca: Preoți, militari, judecători, polițiști etc. Pentru ca aceștia să-și îndeplinească bine datoria s'au întocmit anumite reguli, pentru călcarea cărora s'au prevăzut pedepse și s'au instituit chiar tribunale cari să judece și să pedepsească pe cei ce le calcă. Acestea sunt tribunalele disciplinare.

Ast-fel sunt consistoriile preoților, consiliul de disciplină al ofițerilor de poliție etc. și așa ar trebui să fie tribunalele militare. Instanțele disciplinare au competența restrânsă asupra unei anumite categorii de funcționari, pe cari îi judecă numai în calitatea lor de funcționari și în abaterile ce fac în îndeplinirea funcțiunei lor. Imediat ce un asemenea slujbaş comite un delict de drept comun, el este judecat de tribunalele ordinare. Datoriile tuturilor cetățenilor în societate fiind aceleași, pedepsele celor ce contravin la ele au o aplicare generală. Nu tot așa este cu diferiții funcționari; datoriile lor variază după felul funcțiunei, așa pentru a nu da de cât un exemplu: pe când militarul care nu ascultă de ordinele superiorului, se consideră ca nedisciplinat, judecătorul în ju-

decarea proceselor, trebuie să asculte numai de conștiința lui, fără a primi nici un ordin.

Față cu această diversitate ce există în datoriile diferiților funcționari, cari sunt, cum vedem une-orî chiar oposite, de sigur că e natural ca fie-care categorie aparte să-și aibă tribunalul său disciplinar; cum și sunt de fapt în cele mai multe din statele civilizate.

Dar de la această necesitate organică a statelor, a merge până a da în judecata tribunalelor disciplinare, delictele de drept comun comise de cei asupra cărora se întinde jurisdicțiia lor, înseamnă aproape a desființa a treia putere în stat: puterea judecătorească.

De aceia tribunalele militare, eșind din singura lor atribuție constituțională, aceia de a judeca ca instanțe pur disciplinare pe militari și judecând delictele de drept comun, devin neconstituționale ca și legile cari le stabilesc această întinsă competență, de oare-ce violează principiul separațiunei puterilor în stat.

Militarii, sunt toți, unii din cei mai de seamă agenți ai puterei executive. Ei sunt chemați a face să se respecte legile în caz de porniri de fapt, ei păzesc pe deținuți în penitenciare, în fine ei sunt însăși baza puterei executive.

De aceia vedem pretutindeni pe șeful statului fiind în acelaș timp șeful suprem al armatei și al puterei executive.

Acesta fiind rolul militarilor în stat în timpurile de pace, atunci când se da în judecata unor tribunale compuse din militari delictele de drept comun, nu se incalcă atribuțiile puterei judecătorești?

Aceleași persoane îndeplinind de-odată și funcțiuni dependente de puterea executivă și judecătorească, cred că faptul este evident și nu mai are nevoie de demonstrație. De altfel care este diferența dintre tribunalele militare de acum și cele din vechime, când subprefecții pe lângă funcțiunea de agenți ai puterei executive, erau și judecători?

Dar actuala organizare a competenței în materie penală, acordă un privilegiu militarilor și ast-fel este în conflict și cu un alt principiu constituțional acela al egalității tuturilor cetățenilor înaintea legei. Dreptul de a fi judecat de colegii săi superiori s'au, chiar în crimile ordinare, nu poate să tăgăduiască nimenea că întrunește toate condițiunile unui privilegiu de clasă; privilegiu care în starea de astăzi are mai mult efecte rele pentru cei ce au drept la el, dar în orî-ce caz este un privilegiu. Are efecte rele de-oarece pe când cetățenii nemilitari, în crimele mari sunt judecați de jurați, cari din obicei judecă cu blândețe; din contra militarii atât pentru delict, cât și pentru crime sunt judecați de aceiași judecători, în tot-deauna

superiori în grad erarhic, cari judecă trebuind să motiveze hotărârile.

Ceia ce este mai grav însă este deosebirea enormă ce există în ceia ce privește capacitatea în interpretarea legilor.

Nu este un adevăr nou, acela că o justiție nu este bună de cât atunci când cei ce o împart cunosc și interpretează bine legile.

De aceia vedem, că se cer studii cu totul speciale pentru a fi numit cine-va magistrat și tendința nouă, de alt-fel foarte legitimă, este ca condițiile să se îngreuneze. Pe când acesta este modul de recrutare al magistraților civili, judecătorii militari se recrutează din ofițeri, fără o preparație specială, fără a se cere nici o dovadă că cunosc cel puțin legile.

Condamnarea lui Dreyfus pe care am amintit-o la început ne poate da o măsură de inegalitate în judecare; deși animați de cea mai perfectă bună credință, judecătorii militari, cum reiese din deciziile lor, lipsa de cunoștințe speciale de drept

În Franța a trebuit să vină ministru, însăși una din victimele justiției militare, pentru ca să se întocmească un proiect de lege, prin care să se pună capăt acestei stări de lucruri.

Cred că ar fi bine să imităm și noi pe Francezi.

Reforma de alt-fel este ușor de făcut, căci principiile de drept impun până și cele mai mici amănunte ale transformării ce urmează a suferi justiția militară.

În primul rând toate delictele de drept comun trebuesc, date în judecata tribunalelor ordinare, iar în locul actualelor consilii de război să se înființeze consilii disciplinare compuse din militari și presidate de un magistrat superior.

Prezența acestuia, se impune ca o garanție mai mult pentru justa interpretare a legilor. De alt-fel se observă că în toate consiliile disciplinare, pe lângă oameni speciali, figurează și magistrați. Contra tuturilor hotărârilor să se dea drept de recurs la înalta Curte de casație. Căci acesta este în linii generale proiectul guvernului francez, pe care ar trebui să-l adoptăm și noi.

**Vasile Toncescu**  
Magistrat

## JURISPRUDENȚĂ

### INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. I

*Audiența de la 13 Octombrie 1906*

Președenția D-lui **CH. PHEREKYDE**, Prim-Președinte

*Dr. Ianotă cu Elena Anastase Simu*

Recurs. — Executarea prin portărei a unei deciziuni a Curții de apel de către partea câștigătoare. — Dacă în

urma executării și primirea sumei la care partea pârâtă fusese condamnată partea câștigătoare mai are dreptul de recurs în casație.

*Când partea cere executarea unei deciziuni a Curții de apel fără nici o rezervă și o și execută prin portărei acea deciziune primind de la partea pârâtă suma la care aceasta fusese obligată prin acea deciziune, prin aceasta a dat mulțumire pe suma câștigată, așa că numai poate avea dreptul de recurs în contra deciziunii executată.*

Decizia No. 410/906.—Respins ca inadmisibil recursul făcut de Dr. Ianotă în contra deciziunii Curții de apel din București, s. III, No. 136/905, dată în proces cu Elena Anastase Simu.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat N. Mitescu asupra incidentului de neadmisibilitatea recursului, ridicat de intimată.

Deliberând,

Asupra incidentului de neadmisibilitatea recursului, rădicat de intimată, pe motiv că recurentul dr. Ianotă, executând prin portărei deciziunea atacată, prin aceasta a dat mulțumire pe suma câștigată cu această deciziune și nu mai poate avea dreptul de recurs în contra ei;

Considerând că din actele prezentate de intimată Elena Anastase Simu, se constată că recurentul dr. Ianotă, cerând și obținând formula executorie pe deciziunea atacată prin recursul pe față, a pus în executare prin portărei această deciziune;

Că, în executarea acestei deciziuni, s'a și trimis la Casa de Depuneri recipisa cu No. 24966/906 în valoare de lei 10313 și 50 bani depuși în comptul recurentului spre achitarea sumelor la care este condamnată intimata Elena Anastase Simu prin deciziunea atacată azi cu recurs, cu invitațiune a se libera această sumă în primirea recurentului dr. Ianotă;

Considerând că prin această executare cerută fără nici o rezervă și obținută de recurentul dr. Ianotă, acesta mulțumindu-se pe suma ce i s'a acordat prin deciziunea atacată, nu mai poate avea dreptul de recurs în contra ei, și prin urmare recursul său este neadmisibil;

Pentru aceste motive, Curtea, declară recursul neadmisibil.

### INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. II

*Audiența de la 10 Octombrie 1906*

Președenția D-lui **N. MANDREA**, Președinte

*Basile, Plutarch, Ionel și Eufrosina N. Mareș cu Grigore G. Tocilescu, Maria și Silviu Traian, D. Colintineanu și D. Stănescu*

Urmărire imobiliară — Același imobil urmărit de mai mulți creditori. — Conexarea vânzărilor. — Dacă această conexare e de ordine publică. — Nepropunerea ei la instanța de fond. — Dacă motivul acesta se mai poate propune direct în casație. — (Art. 523 pr. civ.).

*Dispozițiunea art. 523 pr. civilă care prevede conexarea vânzărilor cerute de mai mulți creditori asupra aceluiași imobil, nu este prescrișă sub pedeapsă de nulitate, ci printr'insa legiuitorul a voit mai ales să nu expună pe debitor să suporte cheltuielile tuturor urmăririlor dacă ele*

s'ar exercita cumulativ, cu alte cuvinte este o dispozițiune de interes privat, iar nu de ordine publică.

Prin urmare, dacă debitorii cari au fost față la vânzare nu au cerut a se face conexarea, ei nu mai pot să se plîngă direct în casație de violarea art. 523 pr. civ.

Deciziunea 227/906. — Respins, după divergență, recursul făcut de Basile N. Mareș, Plutarch N. Mareș, Ionel I. Mareș și Eufrosina N. Mareș, contra ordonanței de adjudecare a tribunalului Prahova s. I. No. 1284/906, dată în proces cu Grigore G. Tocilescu, Maria Silviu Traian, Silviu Traian, D. Colintineanu și D. Stănescu.

#### Curtea,

Ascultând pe d-nii avocați C. C. Arion și D. Dobrescu în dezvoltarea motivului de casare rămas în divergență;

Pe d-l avocat Teodor Seimeanu în combateri;

#### Deliberând,

Asupra motivului de casare rămas în divergență:

I. «Violarea art. 523 proc. civilă. Moșia Bătrâna și Dăneasa, din județul Prahova, a fost scoasă în vânzare de d-l Colintineanu, ca creditor chirografar al defunctului G. Tocilescu. Aceeași moșie era scoasă în vânzare de autorul nostru N. Mareș, în calitate de creditor ipotecar al lui I. Tocilescu, moștenit de G. și Gr. Tocilescu, formându-se dosarul trib. Prahova S. I. No. 2914/78. Tribunalul știa de această vânzare, pentru că ea era trecută în lista de sarcini, făcută de grefier conform art. . . . proc. civilă, și în toate afișele și publicațiunile vânzării de astăzi cerută de d-l Colintineanu. După noul art. 523 proc. civilă, tribunalul era dator să facă conexarea acestor două vânzări din oficiu. Ba încă s'a și cerut într'un mod expres în ziua de . . . și prin petițiunea din 5 Iunie/905; cu toate acestea, tribunalul nu a făcut conexarea. Cu modul acesta, amatorii s'au împărțit între cele două vânzări, de oarece n'au fost înștiințați că ele se întrunesc, și numai ast-fel se explică cum pentru această moșie a ieșit un preț derizoriu, în dauna debitorului și a celorlalți creditori».

Având în vedere art. 523 pr. civilă, după care dacă mai mulți creditori au făcut comandament urmărind același imobil, toate urmăriirile trebuie să se întrunească ca să se facă una singură pentru toți, după cererea lor sau chiar din oficiu;

Având în vedere că această dispozițiune nu este prescrisă sub pedeapsă de nulitate și printr'înșa legiuitorul a voit mai ales să nu expună pe debitor să suporte cheltuelile tutulor urmăriirilor dacă ele s'ar exercita cumulativ, cu alte cuvinte este o dispozițiune de interes privat iar nu de ordine publică;

Având în vedere că în speță din ordonanța de adjudecare, atacată cu recurs, se constată că recurenții au fost citați și au asistat la vânzare fără să ceară tribunalului ca să connexeze urmărirea începută de autorul lor N. Mareș cu cea făcută după cererea creditorului Colintineanu;

Considerând că din momentul ce au tăcut și s'au mulțumit să se facă vânzarea fără conexare, ei nu mai pot să se plîngă azi de violarea art. 523 pr. civ., căci acest mijloc trebuia invocat la instanța de fond, iar nu pentru întâia dată înaintea Curței de casație;

Că dar motivul invocat este neîntemeiat.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

## INALTA CURȚE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. III.

Audiența de la 25 Octombrie 1906

Președinția D-lui R. N. OPREANU, Consilier

G. M. Stănescu în proces cu firma «Frații Stănescu»

Moratoriū.—Drept de apel.—Neadmisibilitate. — Fasă a falimentului.—Art. 944 Cod comercial.

Sentițele date de Tribunalul comercial în materie de moratoriū nu sunt susceptibile de a fi apelate, de oare ce moratoriul fiind o fasă a falimentului, fie că este anterior falimentului, fie că este posterior, art. 944 din Codul comercial, care ridică dreptul de apel în materie de falimente, este aplicabil și moratoriului.

Decizia No. 221/906. — Respins, după divergență, recursul făcut de Gheorghe M. Stănescu contra deciziunii Curței de apel din București S. II No. 72/905. (1)

#### Curtea,

Ascultând pe d-l adv. Pârvulescu în dezvoltarea motivului de casare și pe d-l adv. Pantazi în combateri.

#### Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat de recurent în următoarea cuprindere:

«Violarea art. 316 Pr. civ. combinat cu art. 903, 842 și 944 C. com. În adevăr onor Curte prin deciziunea sus menționată, declarând că în materie de moratoriū nu există dreptul de apel face o greșită aplicare a art. sus menționate, întrucât este generalmente cunoscut că numai prin dispozițiuni exprese, mai cu seamă în materie de procedură, se poate deroga de la principiile stabilite prin art. categorice. În speță în materie de moratoriū, nefiind tradusă în lege o atare dispozițiune, trebuie să urmăm dreptul comun, consacrat prin texte pozitive care consacră principiul celor două grade de jurisdicțiune».

Având în vedere că din decizia Curței de apel din București s. III No. 72/905, ce este supusă recursului, rezultă următoarele: Că prin sentința trib. Prahova, s. I No. 85/905 s'a admis cererea firmei «Frații Stănescu», intimații în recurs, și i s'a acordat un moratoriū pe timp de șase luni;

Că Gheorghe M. Stănescu, recurentul de astăzi, făcând apel, firma Frații Stănescu a ridicat incidentul de neadmisibilitate apelului pe motiv că în materie de moratoriū legiuitorul nu a prevăzut dreptul de apel;

Că Curtea de apel admițând incidentul ridicat, a respins apelul ca inadmisibil, iar contra deciziunii Curței Gh. M. Stănescu a făcut recursul ce este a se judeca;

Considerând că din textul și spiritul legii comerciale rezultă că moratoriul nu este decât o fază a stărei de faliment, fie că este anterior declarațiunii falimentului; fie că este posterior; că dispozițiunile legii care guvernează materia moratorului sunt cuprinse chiar în cartea III-a care se ocupă de falimente, prin urmare dispozițiunile de procedură în falimente sunt aplicabile și la moratoriū;

Considerând că legea comercială după modificările introduse în anul 1895 la falimente, prevede prin art. 944 că toate sentițele date de tribunalul comercial în materie de falimente, deci și în materie de moratoriū, sunt executorii și nu sunt supuse opozițiunii sau apelului decât în cazurile prevăzute de lege;

Considerând că în cap. II de sub titlu VI care se ocupă de moratoriū, nicierei legiuitorul nu a prevăzut pentru cei nemulțumiți pe sentința tribunalului dreptul de apel;

Că ceia ce demonstrează în mod evident voința legiuitorului în acest sens, este împrejurarea că înainte

(1) A se vedea publicată în *Curierul Judiciar* No. 15 din 906.

de 1895 legea comercială prin art. 936 prevede cazul când sentința dată în materie de moratoriu este supusă apelului, indicând anume art. 835 care a devenit art. 837 în urma modificărilor;

Că de oare-ce prin art. 944 s'a suprimat cazul art. 835 azi 837, s'a suprimat și dreptul ce conferă acest articol; că dacă sunt apelabile sentințele prin care se respinge cererea de declarațiune în faliment este pentru cuvântul că legea prevede anume acest drept pentru cel nemulțumit;

Că așa fiind, cu drept cuvânt instanța de fond a decis că în materie de moratoriu nu există dreptul de apel, și în consecință motivul invocat de recurent urmează a se respinge ca neîntemeiat;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

**Notă.**—A se consulta cu mult folos în ce privește materia Moratoriului *Curierul Judiciar* No. 65 din 903, pag. 566, *Curierul Judiciar* No. 16, 23, 27, 28 și 52 din 905 și *Curierul Judiciar* No. 15 din 906 cu articolul d-lui C. N. Toneanu.

N. R.

*Audiența de la 10 Octombrie 1906*

Președenția D-lui R. N. Opreanu, Consilier

Ministerul de Finanțe cu Fany Keilhauer —

Legat constând într'o rentă anuală. — Capitalul necesar pentru producerea acelei rente anuale nu poate fi considerat ca producător de venit, spre a fi impus la supra-taxă de 3%. — Art. 46 al. ultim leg. timbrului.

*Capitalul necesar pentru producerea unui venit, cu care să se plătească un legat de rentă anuală, nu poate fi considerat ca producător de venit, pe câtă vreme acel venit este absorbit pentru plata rentei; și deci, pentru un asemenea capital nu este loc a se aplica supra-taxa de 3% prevăzută de art. 46 al. ultim din legea timbrului.*

Decizia 198/906. — Respins recursul făcut de Ministerul de Finanțe contra deciziei Curței de apel din București S. I No. 96/906, dată în proces cu Fany Keilhauer.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Marinescu în dezvoltarea motivelor de casare d-l Panaitescu în combateri și d-l Procuror Sadoveanu în concluziuni;

• Deliberând,

*Asupra motivului I de casare:*

«Eroare grosieră de fapt, violarea art. 1138 C. civ. și 46 al. 7 și ultim din legea timbrului din 1900 și omisiune esențială.

«D-na Fany Keilhauer personal și ca tutoare a făcut acțiune la trib. Ilfov pentru ca Ministerul de Finanțe să fie obligat a-i restitui suma de 5795 lei bani 41, percepuți mai mult la succesiunea soțului său Petre Keilhauer.

«Tribunalul a admis în totul acțiunea reclamantei.

«Curtea de apel București S. I i-a admis numai în parte asupra uneia din capetele de cerere ale acțiunii și anume de a restitui d-nei Keilhauer taxa și supra taxa percepută de Stat la suma de lei 11.300, creanță pe care defunctul P. Keilhauer o avea către soții Grimm atât Tribunalul cât și Curtea a admis cererea intimatelor pe motiv că această creanță nu trebuie să facă parte din activul succesoral de oare-ce la ea s'a renunțat de către repositul pe când era încă în viață printr'o declarațiune și prin urmare moștenitorii sunt considerați că au renunțat și dânsii la această creanță. Am stabilit înaintea Curței că coprinsul declarațiunii lui P. Keilhauer nu poate să însemneze o renunțare la creanța renunțată, lucru care reese clar și din dispoziția testamentară, care se refera

la această creanță; afară de aceasta P. Keilhauer pe când trăia pentru ca el să fi renunțat la o creanță, cari îi aparțineau, trebuia să fi făcut o remitere de datorie soților Grimm ceea-ce nu a făcut, în cele din urmă minorii nu puteau renunța din cauza minorității lor și fără îndeplinirea de forme la această creanță, că în fapt minorii nu au renunțat și că au beneficiat de această creanță, de oare-ce ei plata legatului soților Grimm au scăzut această creanță și le-au plătit mai puțin de cât le era legatul și deci cei 11300 lei trebuia taxați și suprataxați. Curtea însă admite în totul motivele din sentința tribunalului și neținând seamă de cele conținute în actele ce s'au prezentat a comis o eroare grosieră de fapt a violat art. 1138 C. civ. și art. 46 al. 7 și ultim. legi timbrului din 1900 și a făcut o omisiune esențială.

Având în vedere că prin sentința tribunalului și prin decizia supusă recursului se constată că intimata Fany Keilhauer personal, și ca tutrice a minorilor ei fii, a intentat acțiune de restituirea unor taxe succesoriale, percepute pe nedrept de Ministerul de Finanțe, cu privire la succesiunea defunctului ei soț P. Keilhauer, și anume: a) taxa și supra-taxa percepută la suma de 11.300 lei, o creanță ce de cujus avea în contra soților Grimm, pe motiv că de cujus a renunțat, în viață fiind, la această creanță și b) supra-taxa percepută de Minister la un capital de 120000 lei, a căruia venit de 5% urma să fie considerat ca destinat pentru plata rentei anuale de sease mii lei, lăsată de defunct soției sale, recurenta de azi, de oare-ce acel capital nu poate fi considerat ca o avere mobilă producătoare de venit, conform art. 46 al. ultim, pe câtă vreme venitul lui trebuia să fie plătit pentru achitarea menționatei rente, de 6000 lei;

Că, tribunalul a admis în totul ambele capete de cereri, iar Curtea de apel a admis scutirea de supra-taxare numai la capitalul de 60000 lei, iar nu la acel de 120000 lei admis de tribunal;

Considerând că Tribunalul și Curtea de apel, care a adoptat motivele din sentința tribunalului, pentru a ordona restituirea taxei și supra-taxei percepute asupra creanței de 11300 lei, aflată în succesiune, constată în fapt, că defunctul P. Keilhauer a renunțat în viață fiind, la această creanță ce o avea în contra soților Grimm, ast-fel că creanța încelând de a face parte din succesiune, nu poate fi loc la perceperea vre-unei taxe de înregistrare pentru această sumă;

Considerând că chestiunea de a se ști dacă defunctul a renunțat sau nu la o creanță a sa, constituie o chestiune de fapt, a cărei constatare este de atributul suveran al instanței de fond și care ca atare scapă de sub controlul Curței de casație;

Considerând că așa fiind motivul întâi de casare are a fi respins ca neîntemeiat;

*Asupra motivului II de casare:*

«Violarea art. 46 al. ultim din legea timbrului din 1900 și exces de putere.

«P. Keilhauer prin testamentul său a lăsat soției sale pe lângă celălalt legat care consista din disponibilul întregii averi o rentă anuală de lei 6000, fiscal potrivit legii timbrului, a taxat și a supra-taxat un capital de lei 60000, iar pentru că renta era în sarcina minorilor a scăzut din moștenire acest capital în numerar.

«Tribunalul și Curtea, care a adoptat vederile tribunalului hotărise ca această rentă trebuie numai taxată, iar nu și supra-taxată pentru că destinația rentei este de întreținere iar nu ca să producă venit.

Instanțele de fond se înșală asupra intențiunii legii când vorbește de supra-taxă. Legea timbrului nu se preocupă de destinația pe care o dă testatoarele legatului sau legatelor ci numai dacă natura obiectelor legate este susceptibilă de a produce venit ceea-ce este suficient pentru ca legea timbrului să supra-taxeze legatul sau legatele.

«Afară de aceasta, în specie, s'a dedus din activul succesoral un capital numerariu de lei 60000 care trebuia taxat și supra-taxat nu este nici o rațiune ca acest capital să scape

de supra-taxă pentru că el servește la o rentă, supra-taxa iar l'ar isbi alt-fel.

«Instanțele de fond fac dar prin exces de putere și violarea art. 46 al. ultim deosebire pe care legea timbrului din 1905 nu o face».

Considerând că legea timbrului, prin art. 46 al. ultim, supune la o supra-taxă de 3%, orî-ce avere mobilă producătoare de venit;

Considerând că capitalul necesar pentru producerea unui venit cu care să se plătească un legat de rentă anuală, nu poate fi considerat ca producător de venit, pe câtă vreme acel venit este absorbit pentru plata rentei, și ast-fel pentru un asemenea capital nu este loc de a se aplica supra-taxare de 3%, prevăzută de citatul art. 46, al. ultim din legea timbrului;

Considerând că așa fiind, când Curtea de fond, prin decisiunea atacată cu recurs, a hotărît că rău s'a perceput această supra-taxă de 3% asupra capitalului de 60000 lei a căruia venit era necesar pentru plata rentei anuale de 6000 lei de parte de a viola art. 46 al. ultim din legea timbrului a făcut, din contră, o bună aplicațiune a acestui text.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

## TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIA DE NOTARIAT

Audiența din 26 Septembrie 1906

Președenția D-lui P. H A G I O P O L, Președinte

Societatea Română Americană cu Sevasta Arion

Sentința 311

Arbitrii.—Modul de cercetare și judecare al pricinii de către arbitrii.—Judecarea pricinii de către arbitri și super arbitru de o dată și împreună.—Nulitate virtuală, care atrage anularea deciziunii arbitrilor.—(Art. 353 și 366 Pr. civilă).

Deși în principiu tribunalile au plenitudinea jurisdicțiunii, legiuitorul însă a derogat la acest principiu încuviințând părților dreptul de a conveni printr'un contract de compromis a fi judecate de arbitrii, stabilind prin art. 353 Pr. civ. modul de peccedare al cercetării și judecării pricinii și permițând părților prin ultima dispoziție a acestui articol de a deroga și de la această procedură, însă cu condiție ca această îndrituire să fie arătată în actul de compromis, bine înțeles nu în termeni sacramentali, ci fiind suficient ca să reiasă neîndoios voința părților de a deroga de la modul de procedură a cercetării și judecării pricinii, înscris în lege.

Prin urmare, dacă din decizia arbitrală se constată că super arbitru a judecat de o dată împreună cu arbitrii, fără să fi primit o asemenea îndrituire prin contractul de compromis, decizia arbitrilor fiind dată cu violarea art. 353 Pr. civ. este isbită de nulitate, de oare ce, acel articol nu prevede asemenea mod de judecare, și nici din actul de compromis nu reiese voința părților de a deroga de la acel mod de judecare.

2) Deși în art. 366 Pr. civ., care prevede cauzurile pentru care părțile pot cere nulitatea hotărîrii arbitrilor nu se menționează și cazul prescrist de art. 353, nu este mai puțin adevărat însă că, atât Codul civil, cât și Procedura civilă prevăd,

în afară de nulitățile create de lege numite nulități textuale, și alte nulități ce rezultă din spiritul legii, numite nulități virtuale, imperios cerute de interesul general, care predomină în cauză, între cari intră nelăgăduit și formalitățile ce au a fi observate la modul judecării arbitrilor.

### Tribunalul,

Asupra contestațiunii Societății Româno-Americană făcută prin petiția înreg. la No 26687/906 contra deciziunii arbitrale pronunțată în ziua de 24 Iunie 1906 de d-nii Ioan Mitilneiu, C. R. Mircea și Ion Boambă, aleși ca arbitri prin contractul de compromis, autentificat de acest Tribunal la No 5741/906 asupra diferentului dintre «Societatea Româno-Americană și d-na Sevasta Arion, relativ la executarea contractului de concesiune din 5 Martie 1905 și transcris la No. 82/905 pentru exploatarea terenurilor petrolifere de pe moșia Tisesci-Părgănești, comuna Bogdănești, județul Bacău.

Având în vedere că reclamanta Societatea «Româno-Americană» cere prin d-nii avocați C. Disescu și Barbu Păltineanu, anularea acestei deciziunii arbitrale de oare ce cercetarea pricinii, conform art. 353 pr. civ. urma a fi supusă mai întâi judecării arbitrilor I. Mitilneiu și C. R. Mircea și numai în urmă, în caz de împărțea părerilor saș altfel, putea să fie supusă judecării super arbitrului I. Boambă și susține că, întru cât în speță nu s'a procedat ast-fel, că d-l super arbitru Ioan Boambă a judecat de o dată pricina împreună cu cei-l'alți doi arbitri, lucru ce nu putea face de cât dacă această îndrituire s'ar fi arătat în contractul de compromis, zisa decizie fiind dată cu violarea acestei dispoziții a legii, ea cată pe temeiul principiului general al nulităților și a textului art. 735 pr. civ. a fi anulată.

Având în vedere că d-na Sevasta Arion prin d-l avocat C. Arion se opune la această cerere și susține, în primul rând, că nu ar fi exact că contractul de compromis nu conține o clauză relativ la dreptul super arbitrului de a judeca o dată împreună cu arbitrii, că aceasta există și este înscrisă în fraza «apoi vor procede la judecare» și, în al doilea rând, în cazul când Tribunalul ar interpreta că în contractul de compromis nu există această clauză neobservarea dispozițiunii art. 353 pr. civ. nu este prevăzută sub pedeapsă de nulitate, întru cât procedura civilă, prin art. 366 determină în mod limitativ cazurile pentru care se poate cere nulitatea hotărîrii arbitrilor și acest caz nu este prevăzut.

Având în vedere că din desbaterile urmate în instanță, actele prezentate, cum și din concludiunile scrise depuse de părți; se constată: că între Societatea «Româno-Americană» și d-na Sevasta Arion, nascându-se neînțelegeri relativ la executarea contractului de concesiune din 5 Martie 1905 și transcris la No. 82/905 pentru exploatarea terenurilor petrolifere de pe moșia Tisesci-Părgănesci, comuna Bogdănesci, jud. Bacău și au supus rezolvarea acestui diferend, judecării arbitrilor, în care scop a intervenit contractul de compromis, autentificat de acest Tribunal la No. 5741/906 prin care numesc ca arbitrii pe d-nii Ion Mitilneiu și C. R. Mircea cu cădere de a judeca acest diferend și de a numi un super arbitru și în caz de neînțelegere să fie numit de d-l prim-președinte al Tribunalului Ilfov. D-nii arbitrii Ion Mitilneiu și C. R. Mircea nu cad de acord asupra persoanei super arbitrului și referă cazul d-lui prim-președinte, care numesc pe d-l Ioan Boambă. — La 19 Iunie ziua fixată pentru judecarea litigiului, părțile se înfățișează înaintea d-lor arbitri; d-na Sevasta Arion în persoană, asistată de d-l avocat C. Arion și Societatea «Româno-Americană» prin d-l adv. B. Păltineanu în baza procurei legalizată de comisarul Poliției

cu No. . . de pe lângă Bursa din București, și de clară că voesce a se judeca de odată de d-nii arbitri și de d-l super arbitru, procesul se cercetează în aceste condiții și în urma desbaterilor urmate înaintea Tribunalului arbitral, ast-fel constituit, se dă hotărîrea arbitrală cu No. 1/906 contra căreia se face această contestație și ce este pendinte a se judeca.

Acestea sunt faptele.

Având în vedere că în principiu, Tribunalele au plenitudinea jurisdicțiunii. Că legiuitorul la acest principiu a derogat și încuviințează părților dreptul de a conveni, printr'un contract de compromis, a fi judecate de arbitri, stabilind, prin dispos. art. 353 pr. civ. modul de procedare care are să urmeze cercetarea și judecarea pricinii, ba ceva mai mult, a permis părților prin ultima dispoziție a acestui articol, de a deroga și de la această procedură însă că această îndrituire să fie arătată în actul de compromis. Bine înțeles, că textul legii nu cere termenii sacramentali pentru stabilirea acestei cauze, dar suficient numai să reese neîndoios voința părților de a deroga de la modul de procedare a cercetării și judecării pricinii înscrise în lege.

Având în vedere că din contractul de compromis s-a constată, între altele, că arbitrii vor alege în prealabil, un super arbitru, iar de nu vor cădea de acord asupra persoanei acestui arbitru el va fi numit de d-l prim-presedinte al Trib. de Ilfov, după cererea ori căreia dintre părțile contractante sau a arbitrilor, apoi vor procedea la judecare.

Având în vedere că din decizia arbitrală se constată, de alt-fel și necontestat de părți, că d-nii arbitrii Ion Mitilneu și C. R. Mircea au luat parte împreună cu d-l super arbitru Ion Boambă la cercetarea pricinii și a dat hotărîrea odată cu ei.

Că dar, așa fiind, întru cât din decizia arbitrală se constată că d-nul super arbitru Ion Boambă a judecat de o dată împreună cu d-nii arbitrii Ion Mitilneu și C. R. Mircea, fără să fi primit o asemenea îndrituire prin contractul de compromis, zisa decizie, fiind dată cu violarea dispoziției art. 353 pr. civ. este isbită de nulitate și cată a fi anulată.

Având în vedere că se obiectează că nu ar fi exact că contractul de compromis nu ar conține o clauză relativ la dreptul super arbitrului de a judeca o dată împreună cu arbitrii, că ea există și este înscrisă în fraza «apoi vor procedea la judecare».

Având în vedere că din această clauză nu reese altceva, ori cât de largă interpretare i s'ar da, deși nu poate avea loc o asemenea interpretare într'un contract de compromis, dat fiind natura lui a fi drept strict și de strictă interpretare, de cât că arbitrii vor procedea la judecare, dar bine înțeles, după norma indicată, în lege, întru cât părțile nu au arătat alt-fel în contractul de compromis. A da o altă interpretare acestei clauze de cât aceasta, ar fi a denatura voința expresă a părților, ar fi a mai adăoga ceva în textul acestei clauze.

Că dar așa fiind, această obiecțiune, fiind nefondată urmează a fi respinsă.

Având în vedere că se mai susține că neobservarea dispoziției art. 353 pr. civ. nu este prevăzută sub pedeapsă de nulitate întru cât procedura civilă, prin art. 366 determină în mod limitativ cazurile pentru care se pot cere nulitatea hotărîrii arbitrilor și acest caz nu este prevăzut.

Având în vedere că este adevărat că dispozițiile art. 366 pr. civ. prevede cazurile pentru care părțile pot cere nulitatea hotărîrii arbitrilor, fără însă să fie menționat și cazul prescripției de dispos. art. 353 pr. civ. dar nu este mai puțin adevărat că atât Codul civil cât și Procedura civilă prevede în afară de nulitățile create în lege, cum este de exemplu art. 448, 883, 823, 886, 966 C. civ. art. 501, 512 Pr. civ. numite nulități textuale, și alte nulități, ce nu sunt formal prevăzute, ci care rezultă numai din spiritul legii, cunoscute sub

numele de nulități virtuale și este de principiu ca legile de competență, cum și legile prohibitive au în regulă generală ca consecință nulitatea actului făcut fără observarea formală prescripției de lege, chiar dacă asemenea nulitate nu ar fi expres prevăzută, pentru că această nulitate este imperios cerută de interesul general care predomină în cauză. — *Traité de Procedure*, E. Garsonnet, Tom. II, pag. 179, par. 501 al 1 s.

Având în vedere că dacă acesta este principiu, rămâne pentru rezolvarea acestei chestiuni, a se vedea dacă modul de procedare, cerut de art. 353 Pr. civ. care are să se urmeze cu executarea și judecata pricinii supuse judecării arbitrilor, este sau nu o formalitate substanțială, care neobservare a ei atrage nulitatea virtuală a actului.

Având în vedere că este lesne de văzut că legiuitorul, stabilind această procedură și derogând de la dreptul comun, s'a oglindit, luând cel puțin această garanție, de interesul general al justițiabililor, el nu a încuviințat a se proceda ast-fel decât când părțile au arătat-o prin contractul de compromis prin urmare această formalitate, fiind făcută numai în interesul unei bune administrații a justiției, nu poate fi de cât esențială.

Având în vedere că este așa de adevărat că această îngăduire a legii conține o nulitate virtuală în cât dânsa rezultă, în afară din principiile generale a nulităților, chiar din textul legii, căci dacă legea se mărginea, în dispozițiunile art. 353 pr. civ., numai a stabili calea de urmat pentru cercetarea și judecata pricinii supusă judecării arbitrilor, s'ar mai fi putut discuta asupra utilității acestei formalități și dacă această formalitate este sau nu esențială, dar ea nu s'a mărginit aici, merge mai departe și în dispozițiunea ei finală mai adaugă că părțile nu se vor putea îndepărta de la această procedură de cât arătând-o chiar în contractul de compromis. Or, ce însemnează această prescripție, dacă nu, că neobservarea ei, conține o nulitate virtuală, dacă nu că această dispoziție este legitimată de un interes superior.

Că dar, așa fiind, această dispoziție a art. 353 Pr. civ. fiind o formalitate esențială, neobservarea ei, este isbită de o nulitate virtuală, ast-fel că și această obiecțiune este nefondată și urmează a fi respinsă. Vezi în acest sens *Pandectes Francaises*, Tom. VIII, Arbitrage civil, pag. 109, par. 1268.

Pentru aceste motive, Tribunalul, admite contestația, etc.

(ss) P. Hagiopol, P. Athanasovici.

p. Grefier (s) M. Iosefachi.

## COMISIUNEA DE APEL A RECESAMÂNTULUI GENERAL A JUD. ILFOV

Audiența de la 30 Septembrie 1906

Președinția D-lui P. HAGIOPOLU, Președinte

Vintulă C. A. Rosetti cere a fi scutit de impozitul personal

Deciziunea No. 363

Contribuțiunii directe. — Căi de comunicațiune și impozitul personal. — Condițiunile ce trebuie să îndeplinească foștii militari din gradele de jos, spre a putea fi scutiți pe viață de aceste dări. — (Art. 1 leg. căilor de comunicație și art. 11 al. 9 din legea impozitului personal).

Scutirile de plata impozitului căilor de comunicație cum și de impozitul personal fiind de drept strict și de strictă interpretare, ele nu au loc de cât în cazurile și în condițiunile prevăzute de lege.

*Ast-fel, după dispozițiile art. 1 din legea din 20 Martie — 2 Aprilie 1894, pentru scutirea de plata căilor de comunicație, combinat cu art. 11 al. 9 din legea impozitului personal din 1906, sunt scutiți pe viață de aceste dări numai foștii militari din gradele de jos cari au împlinit termenul serviciului în cursul rebelului din 1877—78 și cari au fost reținuți în campanie până în 5 August 1878 când armata a fost pusă pe picior de pace.*

#### Comisiunea,

Asupra apelului d. Vintilă C. A. Rosetti, făcut prin petiția înregistrată la No. 19453/906, prin care cere a se anula impozitul personal la care este impus prin procesul-verbal No. 238 a Comisiunii comunale de impozit personal din August - Septembrie 1906, întru cât ar fi scutit că ar fi luat parte în campania din 1877—78, în calitate de grad inferior din armată conform dispozițiilor art. 11 al. 9 din legea impozitului personal;

Având în vedere că d. administrator financiar Eustațiu se opune la această cerere și susține că de și este adevărat că după legea din 20 Martie — 1 Aprilie 1894, sunt scutiți pe viață de darea căilor de comunicație toate gradele de jos din armată, cari au împlinit termenul serviciului în cursul războiului din 1877—78, însă numai acele grade cari au fost reținute de fapt în campanie până la 5 August 1878, când armata a fost pusă pe picior de pace, iar nu și aceia cum este în speță apelantul V. G. A. Rosetti, cari dintr-o cauză seșu alta au fost trecuți în miliții înaintea acestui termen;

Având în vedere că dispozițiile art. 1 din legea din 20 Martie—2 Aprilie 1894, pentru scutirea de căile de comunicație combinat cu art. 11 al. 9 din legea impozitului personal din 1906, sunt scutiți pe viață de darea căilor de comunicație sașu impozitul personal, toți foștii militari din gradele de jos care au împlinit termenul serviciului în cursul rebelului din 1877—78 și care au fost reținuți în campanie până la 5 August 1878 când armata a fost pusă pe picior de pace;

Având în vedere că scutirile sunt de drept strict și de strânsă interpretare, ele nu au loc de cât în casurile și în condițiile prevăzute de lege;

Având în vedere că din certificatul prezentat cu No. 3916/906, al Comandantului Batalionului 1 Vânători se constată că apelantul Vintilă C. A. Rosetti matriculat la No. 1959 a fost înrolat în Batalionul 1 Vânători pe un an de la 22 Iunie 1877 și a luat parte în campanie de la 1877—78 trecându-se în miliție cu gradul de sergent la 15 Aprilie 1878;

Că dar așa fiind, întru cât apelantul Vintilă C. A. Rosetti n'a servit ca militar cu gradul de jos în tot timpul războiului până la 5 August 1878 așa cum cere dispozițiunea citatului text de lege, ci numai până la 15 Aprilie 1878, el nu poate beneficia de scutirea legelui, așa că apelul seșu este nefondat și comisia cată a îl respinge ca nefondat;

Pentru aceste motive, respinge ca nefondat apelul.

(ss) P. Hagiopol, P. Mille, C. I. Moteanu.

Secretar (s) Th. Plăiașu.

## RESUMAT DE JURISPRUDENȚĂ STREINĂ

TRIB. CIVIL DIN TOULOUSE, 28 Decem. 1904

Subrogație convențională. — Obligație. — Chitanță. — Declarație omisă în actul de împrumut. (Art. 1250 C. fr.: 1107 § 2 C. rom.).

*Nu există subrogație convențională când destinația banilor împrumutați nu este clar specificată în însuși actul de împrumut, ci numai în chitanța făcută mai în urmă.*

(Din *Revue du Notariat*, anul 1906, p. 29, No. 12348).

**Observație.** — Pentru ca subrogația convențională să poată avea loc în baza § 2 a art. 1107, este suficient ca atât actul de împrumut cât și chitanța să fie autentice; ca actul de împrumut să arăte destinația banilor împrumutați și ca chitanța să facă mențiune de origina banilor; însă aceste trei condiții sunt neapărate pentru validitatea operației. (Cpr. Cas. fr. D. P. 1890. 1.207; C. București, *Dreptul* din 1898, No. 69 și C. *Judiciar* din acelaș an, No. 40). Or, în specia judecată de trib. din Toulouse, actul de împrumut nespecificând în mod precis destinația banilor împrumutați, cu drept cuvint s'a judecat că subrogația era cu neputință. V. D. Alexandresco, *Dreptul civil român*, t. VI, pag. 609, 610.

(N. R.)

## INFORMAȚIUNI

*Anunțăm pe cititori că a apărut ediția a II-a a Vol. I din TRATATUL DE DREPT CIVIL, al d-lui profesor D. Alexandresco.*

*Prețul 18 lei. Se expediază la cerere de Curierul Judiciar contra valoare: mandat sașu ramburs.*

*Legat în pânză lei 20, cu piele la cotor lei 21.*

Toți acei care au făcut abonament la această operă, sunt rugați a cere volumul, după dorință, legat sașu broșat, prin o carte poștală, indicând esact numele și adresa, și trimițând prin mandat poștal restul datorat, împreună cu porto-poștal spre a se putea îndată expedia volumul.

\* \* \*

*S'a pus sub presă și în curând va apare în editura «Curierului Judiciar» Ediția III-a **Legea și procedura electorală pentru Cameră și Senat, consiliul comunal și județean**, adnotată cu jurisprudența Inaltei Curți de casație până la zi, de d-l George St. Bădulescu, prim-grefier la Inalta Curte de casație.*

*Comandele se primesc la «Curierul Judiciar».*

\* \* \*

*A apărut:*

**Curs de drept comercial** de Virgil Benișache profesor de drept comercial, avocat. Explicația sistematică a codului comercial pentru uzul studenților facultăților juridice și utilă ori-cărui comerciant în transacțiile sale zilnice **Prețul 3 lei**, se găsește de vânzare la «Curierul Judiciar».

*Rugăm stăruitor pe abonații cari ș'au schimbat domiciliul, să ne anunțe printr'o carte poștală indicându-ne exact noua D-lor adresă, pentru a putea primi regulat ziarul.*